

Кучеркова С.О., Покращення інформаційного забезпечення визначення фінансових результатів і відображення їх у звітності // III Міжнародна науково-практична конференція «Облік, аналіз і аудит: виклики інституціональної економіки» - Луцьк :ЛНТУ.- 2016.- 323с.

УДК 657
JEL M 41

Кучеркова С.О.

Таврійський державний агротехнологічний університет

**ПОКРАЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І
ВІДОБРАЖЕННЯ ЇХ У ЗВІТНОСТІ**

**IMPROVE INFORMATION PROVIDING DEFINITIONS OF
FINANCIAL RESULTS AND THEIR REPRESENTATION
REPORTED**

**УЛУЧШЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ОПРЕДЕЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ И
ОТОБРАЖЕНИЕ ИХ В ОТЧЕТНОСТИ**

***Анотація.** У статті розглянуто проблеми інформаційного забезпечення відображення доходів, витрат і фінансових результатів у фінансовій звітності, зокрема сільськогосподарських підприємств. Визначено шляхи удосконалення інформаційного забезпечення відображення фінансових результатів у частині удосконалення фінансової звітності і використання МСФЗ.*

***Ключові слова:** доходи, витрати, фінансові результати, облік, інформаційне забезпечення, звітність.*

***Summary.** The article considers the issues of information security, the reflection of revenues, expenditures and financial results in the financial statements, in particular agricultural enterprises. The ways of improvement of information support of accounting of financial results in terms of improving financial reporting and application of IFRS.*

***Keywords:** income, expenses, financial results, accounting, information, reporting.*

***Анотация.** В статье рассмотрено проблемы информационного обеспечения отображения доходов, затрат и финансовых результатов в финансовой отчетности в том числе сельскохозяйственных предприятий. Определено пути улучшения информационного обеспечения отображения*

финансовых результатов в части улучшения финансовой отчетности и использования МСФО.

Ключевые слова: доходы, затраты, финансовые результаты, учет, информационное обеспечение, отчетность..

Постановка проблеми. У процесі розвитку ринкових відносин сільськогосподарські підприємства України зіткнулися з рядом проблем щодо регулювання витрат і доходів, визначення фінансових результатів та відображення їх в обліку. Господарювання в умовах вільної конкуренції вимагає від управлінського персоналу прийняття оперативних та вірних рішень стосовно питань управління витратами й доходами. Проблема організації високоефективної системи обліку та аналізу витрат і доходів, визначення прибутку, яка буде сприяти надходженню та обробці якісної інформації для потреб управління, постає дуже гостро .

Необхідність розробки рекомендацій щодо удосконалення теорії та практики бухгалтерського обліку фінансових результатів діяльності у сільськогосподарських підприємствах з урахуванням напрацювань вітчизняних і світових бухгалтерських шкіл визначили актуальність теми дослідження.

Значний внесок у розвиток цієї категорії, особливо її облікового аспекту, зробили відомі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бабо А., Базилевич В. Д., Білуха М. Т., Бланк І. О., Бородкін О. С., Антошкіна Л.І., Дем'яненко М. Я., Друрі К., Кужельний М. В., Лінник В. Г., Мочерний С. В., Саблук П. Т., Савчук В. К., Соколов Я. В., Сопко В. В., Хендріксен Е. С., Чумаченко М. Г. та інші.

Мета дослідження. Метою статті є вивчення існуючого механізму інформаційного забезпечення відображення доходів, витрат і фінансових результатів у звітності, визначення недоліків і пошук шляхів по удосконаленню звітності зокрема з використанням МСФЗ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основним джерелом інформації про доходи, витрати і фінансові результати є фінансова звітність, яка ґрунтується на узагальнених даних бухгалтерського обліку і є єдиним інформаційним джерелом, що пов'язує підприємство з суспільством та діловими партнерами. Користувачі інформації вивчають її з огляду на свої інтереси.

Податкові зміни і реформи щодо визначення об'єкта оподаткування податку на прибуток підприємства нарешті наблизили визначення прибутку за даними бухгалтерського обліку.

В Розділі III ПКУ зазначено, що фінансовий результат до оподаткування (прибуток або збиток), визначається у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності. Для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти мільйонів гривень, об'єкт оподаткування може визначатися без коригування фінансового результату до оподаткування на усі податкові різниці [2].

Отже, всі ці зміни доводять проте, що зараз всі господарські процеси потрібно здійснювати згідно НП(С)БО, правильно визначати фінансовий результат і достовірно відображати у фінансовій звітності показники, а саме у формі 2 прибуток або збиток.

Нами досліджено основні показники, що характеризують стан фінансових результатів діяльності підприємства, які можна проаналізувати за допомогою фінансової звітності, табл. 1.

Таблиця 1

Показники аналізу фінансових результатів підприємства, що знаходяться у фінансовій звітності

Показники	Джерела інформації
Чистий дохід від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг)	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати”, код рядку 2000
Собівартість реалізованої продукції	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати”, код рядка 2050
Валовий прибуток підприємства (прибуток від реалізації продукції)	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати”, код рядків 2090, 2095
Доходи і витрати від іншої операційної діяльності	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати”, код рядків 2120,2180
Фінансові результати від операційної діяльності	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати”, код рядків 2190,2195
Доходи і витрати від фінансової діяльності	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати”, код рядків

	2220,2250
Доходи і витрати від інвестиційної діяльності	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати”, код рядків 2200,2255
Доходи і витрати від іншої діяльності	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати”, код рядків 2240,2270
Фінансові результати до оподаткування	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати”, код рядків 2290,2295
Чистий прибуток (збиток) підприємства	Ф. 2 “Звіт про фінансові результати” код рядків 2350,2355
Використання прибутку	Ф. 4 “Звіт про власний капітал”
Рентабельність діяльності підприємства	Використовуючи дані ф. 2 “Звіт про фінансові результати”: чистий прибуток (збиток) поділити на витрати від всіх видів діяльності

Основною формою фінансової звітності для аналізу фінансових результатів діяльності є ф. № 2 “Звіт про фінансові результати”.

Але для управління підприємством, враховуючи специфіку діяльності кожного, ця кількість показників недостатня. Особливо це стосується сільськогосподарських підприємств, у яких є кілька галузей, зокрема рослинництво і тваринництво, широкий асортимент продукції.

На нашу думку, форма № 2 не дуже змістовна фінансова звітність, вона не розкриває всієї глибини (сутності) фінансових результатів. Для усунення цих недоліків необхідно вдосконалювати фінансову звітність сільськогосподарських підприємств.

Для вирішення цієї проблеми, на нашу думку, можуть бути використані два шляхи: або розробити річну звітність для сільськогосподарських підприємств, яка буде відрізнятися від інших галузей і заповнюватиметься тільки сільськогосподарськими підприємствами, або залишити форми фінансової звітності, які розроблені згідно стандартів бухгалтерського обліку, і додати

тільки окремі розділи, специфічні для сільського господарства. Другий шлях більш перспективний.

Подальше вивчення складу показників, необхідних для виявлення впливу окремих факторів на результати діяльності показало, що спостерігається відсутність деяких показників у фінансовій звітності, тим самим не виконуються основні вимоги до інформаційного забезпечення результатів діяльності підприємств і наявність їх у статистичній звітності, табл. 2.

Таблиця 2

Показники аналізу результатів діяльності, які відсутні у фінансовій звітності

Показники	Джерела інформації
Доход (виручка) від реалізації продукції за видами, галузями і в цілому по підприємству	статистична звітність ф. 50-сг “Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств”
Виробнича собівартість продукції за видами, галузями і в цілому по підприємству	статистична звітність ф. 50-сг “Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств”
Структура виробничої собівартості за видами продукції	статистична звітність ф. 50-сг «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств»
Повна собівартість продукції за видами, галузями і в цілому по підприємству	статистична звітність ф. 50-сг “Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств”
Прибуток від реалізації продукції по видах, галузях і в цілому по підприємству	використовуючи статистичну звітність ф. 50-сг даний показник можна отримати, але тільки при певних розрахунках.
Напрями реалізації продукції	статистична звітність ф. № 21-заг “Звіт про реалізацію сільськогосподарської продукції”
Рентабельність продукції окремо по кожному виду	За даними ф. 50-сг, але з аналітичною вибіркою і потрібно зробити розрахунок

Для більш глибокого аналізу облікових даних щодо фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств необхідно звертатися до статистичної форми звітності 50-сг «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств».

Внаслідок цього користувачі фінансової звітності не отримують повної інформації щодо результатів діяльності підприємства. Хоча згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» одним із її принципів є повне висвітлення [1]., що передбачає наявність досить повної інформації про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі. У сільськогосподарських підприємствах, якщо опиратися тільки на фінансову звітність повної інформації про результати діяльності не отримаємо.

На нашу думку, статус форми 50-сг, як статистичної форми необґрунтований, більшість показників, які в ній знаходяться можна віднести до фінансових, наприклад: кількість реалізованої продукції, собівартість реалізованої продукції, виручка від реалізації продукції. На підставі цих досліджень, ми пропонуємо цю форму віднести до складу фінансової звітності, при цьому її треба вдосконалити, а саме розширити інформацію щодо показників, які впливають на фінансові результати діяльності. Основними розділами тут можуть бути реалізація продукції і її результати, канали реалізації, витрати на виробництво і реалізацію продукції з деталізацією статей тощо

Дослідження показали, що основними факторами, які впливають на формування інформаційно-аналітичного забезпечення підприємств, зокрема сільськогосподарських є:

- відсутність чітко сформованих задач (вимог) до інформації від керівництва, що їм конкретно потрібно, які показники і строки отримання даних;
- відсутність висококваліфікованих спеціалістів;
- недостатнє матеріальне стимулювання;
- відсутність розподілу обов'язків, щодо збору та опрацювання інформації працівниками;
- недостатній рівень досвіду управлінського персоналу.

Вважається, що складання суб'єктами господарювання фінансової звітності за МСФЗ дозволить забезпечити необхідною інформацією керівників для прийняття управлінських рішень;

надасть можливість порівнювати звітність різних суб'єктів господарювання; відкриє перспективи залучення іноземних інвестицій і позик, вихід на зарубіжні ринки; забезпечить значну надійність інформації, її прозорість у випадку дотримання всіх вимог міжнародних стандартів. У свою чергу суб'єкти, використовуючи МСФЗ, мають доступ до інформації про фінансовий стан потенційних партнерів, що слугує додатковим інструментарієм при їх виборі

Висновки. Загальні висновки, які отримані в результаті дослідження, наступні:

Для виконання вимог щодо своєчасного і повного висвітлення інформації у фінансовому звіті з метою задоволення запитів зовнішніх і внутрішніх користувачів щодо фінансових результатів, у роботі виникає необхідність розширення фінансової звітності шляхом включення до її складу форми 50-сг, деталізувавши показник виручки від продажу продукції за каналами реалізації, а витрати – за основними статтями тощо.

На основі пропозицій щодо удосконалення методики обліку формування фінансових показників діяльності підприємства формується єдиний підхід для складання і подання всіх форм звітності щодо використання понять “операційної”, “інвестиційної”, “фінансової” діяльності підприємства, з безпосередньою відповідністю їх з рекомендаціями щодо структури рахунків обліку фінансових результатів діяльності. Було запропоновано зміни до Звіту про фінансові результати.

Література:

1. Закон України Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 12 травня 2011 року N 3332-VI. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3332-17>
2. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI із змінами та доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/>

Автор: Кучеркова Світлана Олександрівна, к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету, м. Мелітополь, Україна

Сфера наукових інтересів: обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємства, облік і звітність в оподаткуванні.

Зв'язок з автором: chveta5@rambler.ru

ЗАЯВКА УЧАСНИКА

III Міжнародної науково-практичної конференції

«Облік, аналіз і аудит: виклики інституціональної економіки»

ПІБ Кучеркова Світлана Олександрівна

Назва навчального закладу Таврійський державний агротехнологічний університет м. Мелітополь

Науковий ступінь к.е.н. _____

Вчене звання доцент _____

Посада доцент кафедри обліку і оподаткування _____

Назва доповіді Покращення інформаційного забезпечення визначення фінансових результатів і відображення їх у звітності

1. Секція _11 Проблеми обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств та інституціональні основи запровадження МСФЗ.

Електронна адреса chveta5@rambler.ru

Контактний телефон 097-448-79-20

Планую:

збірник в pdf форматі надісланий електронною поштою